

ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΣ

(6 Μαρτίου 1475 - 2 Φεβρουαρίου 1564)

Παντελής Τσάβαλος, Δεκέμβριος 2004

Michelangelo: Pietà (c. 1550)

Ο Michelangelo Buonarroti σφραγίζει με το έργο του την ώριμη Αναγέννηση. Ζωγράφος, αρχιτέκτονας, ποιητής, αλλά πάνω απ' όλα κορυφαίος γλύπτης, εκφράζει με εντυπωσιακό τρόπο την πάλη της ψυχής να απαλλαγεί από τα δεσμά του σώματος.

Στο εικονογραφικό πρόγραμμα της Capella Sistina η ιδιοφυΐα της ζωγραφικής σύνθεσης συνδυάζεται με τη γνώση της δομής του ανθρώπινου σώματος και τις επιδράσεις της ελληνιστικής γλυπτικής σε ένα αποτέλεσμα όπου η ανθρώπινη μορφή κυριαρχεί και εκφράζεται με μνημειακές διαστάσεις, ηρωική γυμνότητα, ψυχική ένταση, πάθος και δυναμισμό.

Στη γλυπτική κατακτά από πολύ νωρίς τον απόλυτο χειρισμό του μαρμάρου, εκφράζοντας με ιδεαλιστικό τρόπο την υπέρτατη ομορφιά σε έργα όπως η πιετὰ του Αγίου Πέτρου, την ψυχική ένταση της εν δυνάμει κίνησης, την εγρήγορση της μορφής και τη συγκίνηση σε έργα όπως ο Δαυίδ, την οργή και το πάθος σε έργα όπως η πατριαρχική μορφή του Μωυσή. Η αρχή του "non finito" εκφράζεται με δυναμικό τρόπο στα "ημιτελή" έργα του όπως ο Άγιος Ματθαίος, η πιετὰ Παλεστρίνα, η πιετὰ Ροντανίνι ή οι "ατελείωτοι" σκλάβοι, έργα στα οποία οι μορφές αναδύονται ή βυθίζονται στο μάρμαρο ανάγοντας τον καλλιτέχνη σε μοναδική μορφή που εμφυσά πνοή στο άψυχο υλικό και την ίδια τέχνη σε πεμπτουσία της πάλης του πνεύματος με την ύλη, σε διαδικασία απελευθέρωσης της μορφής από τα γήινα δεσμά και αναγωγής της σε πνευματική υπόσταση.

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΛΥΠΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΗΛΙΚΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ (εκατοστά)	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ
1491	16	ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ	55-40	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, CASA BUONARROTI
1492	17	ΞΥΛΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ		ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, CASA BUONARROTI
1491-1492	16-17	ΜΑΧΗ ΜΕ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥΣ	80-91	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, CASA BUONARROTI
1496-1497	21-22	ΒΑΚΧΟΣ	184 (χωρίς τη βάση)	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, BARGELLO
1497-1500	22-25	ΠΙΕΤΑ ΑΠΟΥ ΠΕΤΡΟΥ	179	ΒΑΤΙΚΑΝΟ, ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ
1501-1504	26-29	ΔΑΥΙΔ	410 (434 με τη βάση)	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, ACCADEMIA
1503-1505	28-30	ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΜΠΡΥΖ	94	ΜΠΡΥΖ, NOTTRE DAME
1503-1505	28-30	TONDO ΡΙΤΤΙ	85-82	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, BARGELLO
1503-1505	28-30	TONDO ΤΑΔΔΕΙ	109-104	ΛΟΝΔΙΝΟ, ROYAL ACADEMY

1504-1508	29-33	ΑΓΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ	216	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, ACCADEMIA
1518-1521	43-46	ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣ	205	STA MARIA SOPRA MINERVA
1513-1514	39	ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΜΕΝΟΣ ΣΚΛΑΒΟΣ	215	ΛΟΥΒΡΟ
1513-1514	39	ΘΝΗΣΚΩΝ ΣΚΛΑΒΟΣ	215	ΛΟΥΒΡΟ
		ΤΑΦΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΙΟΥΛΙΟΥ Β'		ΡΩΜΗ, SAN PIETRO IN VINCOLI
1514	39	ΜΩΥΣΗΣ	235	ΡΩΜΗ, SAN PIETRO IN VINCOLI
1520-1523	45-48	ΣΚΛΑΒΟΣ		ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, ACCADEMIA
1520-1523	45-48	ΓΕΝΕΙΟΦΟΡΟΣ ΣΚΛΑΒΟΣ		ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, ACCADEMIA
1520-1523	45-48	ΣΚΛΑΒΟΣ - ΑΤΛΑΣ	277	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, ACCADEMIA
1527-1530	52-55	ΝΙΚΗ (ΝΙΚΗΤΗΣ)	261	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, PALAZZO VECCHIO
1530-1532	55-57	ΑΠΟΛΛΩΝ - ΔΑΥΙΔ	146	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, BARGELLO
1519-1533	43-58	ΤΑΦΟΣ LORENZO	630-420	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, SAN LORENZO CAPELLA MEDICEA
1519-1533	43-58	ΤΑΦΟΣ GIUGLIANO	630-420	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, SAN LORENZO, CAPELLA MEDICEA
1519-1533	43-58	MADONNA MEDICEA		ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, SAN LORENZO, CAPELLA MEDICEA
		ΡΙΕΤΑ PALESTRINA		ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, ACCADEMIA
1547-1555	72-80	ΡΙΕΤΑ BANDINI	226	ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ, DUOMO
1555-1564	80-89	ΡΙΕΤΑ RONDANINI	195	ΜΙΛΑΝΟ, CASTELLO SFORZESCO

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑ

1508-1512	33-37	ΟΡΟΦΗ CAPELLA SISTINA		BATIKANO, CAPELLA SISTINA
1534-1541	59-65	ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ, CAPELLA SISTINA		BATIKANO, CAPELLA SISTINA